

DOI: 10.5281/zenodo.3402713
 UDC Classification: 331.08:378
 JEL Classification: I25, J21, J24

ALTERNATIVE WAYS OF TAXATION OF NEWLY CREATED ENTERPRISES

АЛЬТЕРНАТИВНІ ШЛЯХИ ОПОДАТКУВАННЯ НОВОСТВОРЕНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Laura S. Petrova, PhD in Economics
 Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
 ORCID: 0000-0001-6506-6041
 Email: laura-p-86@mail.ru

Anastasiia A. Pinchuk
 Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine
 ORCID: 0000-0001-8882-9144
 Email: an.pinchuk99@gmail.com
 Received 11.02.2019

Петрова Л.С., Пінчук А.А. Альтернативні шляхи оподаткування новостворених підприємств. Оглядова стаття.
 В статті розглянуто альтернативні шляхи оподаткування новостворених підприємств. Висвітлено податкову систему в Україні та системи оподаткування для фізичних та юридичних осіб. Детально охарактеризовано сплату основних податків на загальній системі оподаткування – податок на прибуток підприємства та на спрощеній системі оподаткування – єдиний податок та сплату єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців. Охарактеризовано різницю між загальною системою та спрощеною системою оподаткування. Сформовано порядок реєстрації платників податку та послідовність операцій з податку на додану вартість. Наведена порівняльна таблиця систем оподаткування в Україні за головними критеріями. Доведено, яку з наведених систем оподаткування новоствореним підприємствам краще обрати.
Ключові слова: оподаткування, новостворені підприємства, податок, загальна система оподаткування, спрощена система оподаткування, єдиний податок, податок на прибуток, податок на додану вартість

Petrova L.S., Pinchuk A.A. Alternative ways of taxation of newly created enterprises. Review article.
 The article considers alternative ways of taxation of newly created enterprises. The tax system in Ukraine and the taxation system for individuals and legal entities are covered. A detailed description of the payment of basic taxes on the general system of taxation - the corporate income tax and the simplified taxation system - is the single tax and the payment of a single social contribution for individual entrepreneurs. A distinction is drawn between the general system and the simplified taxation system. The procedure for registration of taxpayers and the sequence of transactions with value added tax have been formed. A comparative table of taxation systems in Ukraine is presented based on the main criteria. It is proved which of the above taxation systems for newly-created enterprises is better to choose.
Keywords: taxation, newly created enterprises, tax, general taxation system, simplified taxation system, single tax, income tax, value added tax

Зараз в Україні податкова система більш схожа до податкових систем в Європі. Але українська податкова система відрізняється від європейських країн, тим що не збільшує конкурентоспроможність держави, не стимулює до економічної активності суб'єктів підприємництва. В даний час в Україні реєструються обмаль підприємства, перед якими стоїть питання вибору системи оподаткування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Вивчення проблем альтернативних шляхів оподаткування новостворених підприємств розкрито в роботах відомих фахівців В.П. Хомутенко, І.С. Луценко, А.В. Хомутенко, О.Г. Волкова, але згідно законодавству України зміни у податковому кодексі відбуваються дуже часто, тому вирішення цього питання потребує подальшого вивчення.

Метою статті є виділення та пошук альтернативних шляхів оподаткування новостворених підприємств в Україні. Розкриття інформації та сплати податків на загальній системі оподаткування та спрощеній системі оподаткування.

Виклад основного матеріалу дослідження

Згідно податкового законодавства новостворені підприємства мають право обрати систему оподаткування. В Україні існує дві системи оподаткування, яку обирають підприємці:

- загальна система оподаткування;
- спрощена система оподаткування.

Загальна система оподаткування передбачає собою сплату всіх податків і зборів, зокрема робить ухил на податок на прибуток підприємств та податок на додану вартість.

Податок на прибуток підприємств – це прямиий податок, який стягується з доходу фізичних та

юридичний осіб.

Податок на прибуток має безліч ставок, основна базова ставка – 18%.

Платники податку:

- резиденти, які провадять господарську діяльність на території України та отримують прибуток так і за кордоном;
- нерезиденти, які провадять господарську діяльність на території України та отримують прибуток так і за кордоном.

Об'єкт оподаткування податком на прибуток: прибуток, який отриманий на території країни та за її кордоном. Прибуток визначається шляхом за правилами бухгалтерського обліку.

Загальна система оподаткування має ряд недоліків, а саме складні вимоги до ведення обліку та складання звітності, велике податкове навантаження, тощо. Для більш конкретного порівняння систем оподаткування та позицій альтернативності вибору системи детальніше розглянемо спрощену систему оподаткування.

Згідно з Податковим кодексом України, спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це механізм управління податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених Податковим кодексом, з одночасним введенням спрощеного обліку та звітності.

Найважливішими податком на спрощеній системі оподаткування виступає:

- єдиний податок.

Єдиний податок – це місцевий податок, який стягується з отриманого доходу фізичних осіб-підприємців.

Головні ознаки єдиного податку:

- цілісність (об'єднання в єдиному податку певних обов'язкових платежів);
- альтернативність (спрощений облік введення звітності та сплати податку);
- самостійність (обирання тієї групи податку, до якої вони належать).

Для застосування спрощеної системи оподаткування новоствореними суб'єктами господарювання необхідно в місяці їх державної реєстрації заповнити та подати заяву про застосування спрощеної системи оподаткування (обрати групу єдиного податку) і зареєструвати книгу обліку доходів – лише для фізичних осіб-підприємців (далі по тексту ФОП). Суб'єкти господарювання, які обрали першу або другу групу єдиного податку стають платниками податку з першого числа місяця наступного замісяцем у який відбулась державна реєстрація підприємства чи ФОП. Якщо була обрана третя група єдиного податку, то платником єдиного податку стають з моменту державної реєстрації. [1].

Існує 4 групи платників єдиного податку (рис. 1).

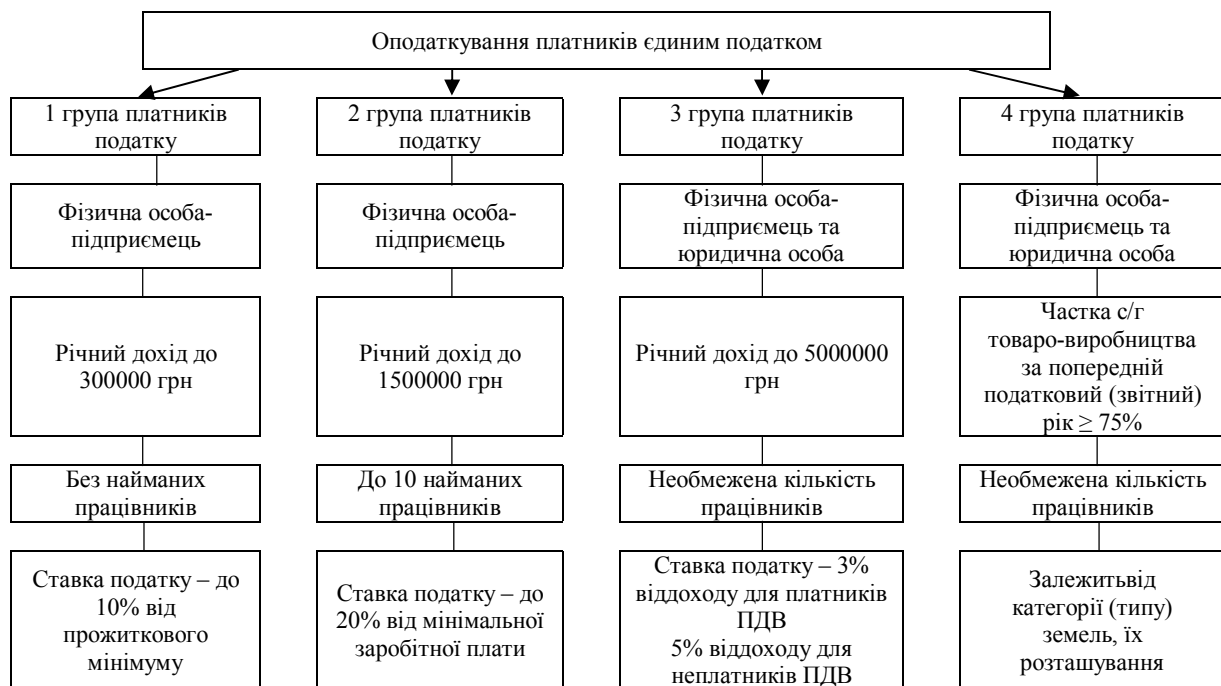

Рис. 1. Оподаткування за єдиним податком
Джерело: складено авторами за матеріалами

Для платників єдиного податку 1, 2 та 4 групи період подання декларації – календарний рік, термін сплати податку – щомісячно не пізніше 20-го числа поточного місяця.

Для платників 3 групи термін подання та сплати податку – щоквартально. Подання декларації на протязі 40 календарних днів поточного року та сплата податку не пізніше 20-го числа поточного місяця.

Різниця між базами оподаткування податком на прибуток та єдиним податком в тому, що базою оподаткування податком на прибуток є сам прибуток – це різниця між доходами і витратами (за методом відвантаження товарів), а на єдиному податку – базою оподаткування виступає весь обсяг постачання товарів, робіт, послуг, визначений за касовим методом – в момент отримання грошових коштів на поточний рахунок та в касу).

Лише фізичні особи-підприємці перебуваючи на спрощенні системі оподаткування разом з єдиним податком сплачують єдиний соціальний внесок (далі по тексту ЄСВ).

Єдиний соціальний внесок ЄСВ (незалежно від групи єдиного податку та величини отриманого доходу) фізичні особи-підприємці сплачують у розмірі не нижче мінімального страхового внеску замісяць, який становить 22% від мінімальної заробітної плати. З ростом мінімальної зарплати протягом року збільшується й розмір ЄСВ. Сплачують ЄСВ щокварталу до 19-го числа місяця, наступного за звітним кварталом.

Фізичні особи-підприємці, які сплачують ЄСВ за себе звітують один раз за підсумками року – до 9 лютого наступного за звітним роком. Відсплати ЄСВ та подання звіту по ньому звільнені тільки ті ФОП-єдинники, які є пенсіонерами, завіком або інвалідами та отримують пенсію або соціальну допомогу.

Суб'єкти господарювання перебуваючи на загальній або спрощеній системі оподаткування можуть бути платниками на додану вартість (далі ПДВ).

Податок на додану вартість – це непрямий податок, який сплачується споживачем товару (послуги, роботи).

Згідно Податкового кодексу розділ V ст. 181-182 існує обов'язкова та добровільна реєстрація платників ПДВ. Обов'язкова реєстрація платником ПДВ виникає якщо за останніх 12 місяців обсяг продажу товарів, робіт та послуг без урахування ПДВ перевищує 1000000 грн.

Добровільна реєстрація платником ПДВ відбувається за бажанням суб'єкта господарювання [1].

В податковому кодексі України чітко зазначено платники податку, ставки податку, база оподаткування та звітний податковий період (рис. 2).

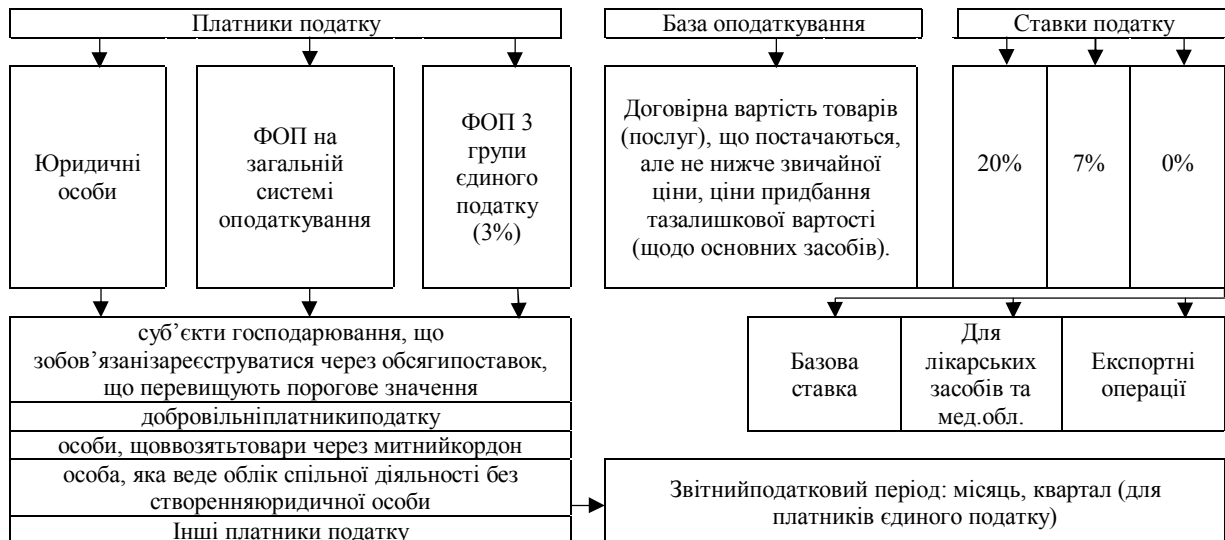

Рис. 2. Оподаткування податком на додану вартість

Джерело: складено авторами за матеріалами [4]

Об'єкти оподаткування ПДВ [1]:

- постачання товарів на митну територію України;
- постачання послуг на митну територію України;
- ввезення товарів на митну територію України;
- вивезення товарів з митної території України
- постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів та багажів.

Податок на додану вартість до бюджету визначається як різниця між податковим зобов'язанням та податковим кредитом

Послідовність операцій з ПДВ та виникнення податкового зобов'язання та податкового кредиту зазначено на рис. 3.

Існує певна кількість правил виникнення податкових зобов'язань з ПДВ. Виділимо декілька основних правил дати виникнення податкових зобов'язань.

1. Правило першої події:

— варіант А:

- а. Перша подія – відвантаження товару (робіт, послуг) покупцям;
- б. Друга подія – оплата товару (робіт, послуг).

— варіант Б:

- а. Перша подія – оплата товару (робіт, послуг);
- б. Друга подія – відвантаження товару (робіт, послуг).
2. Датою виникнення податкових зобов'язань у разі постачання товарів/послуг з оплатою за рахунок бюджетних коштів є дата зарахування коштів на поточний рахунок платника податку [1].
3. Датою виникнення податкових зобов'язань у разі ввезення товарів на митну територію України є дата подання митної декларації для митного оформлення [1].

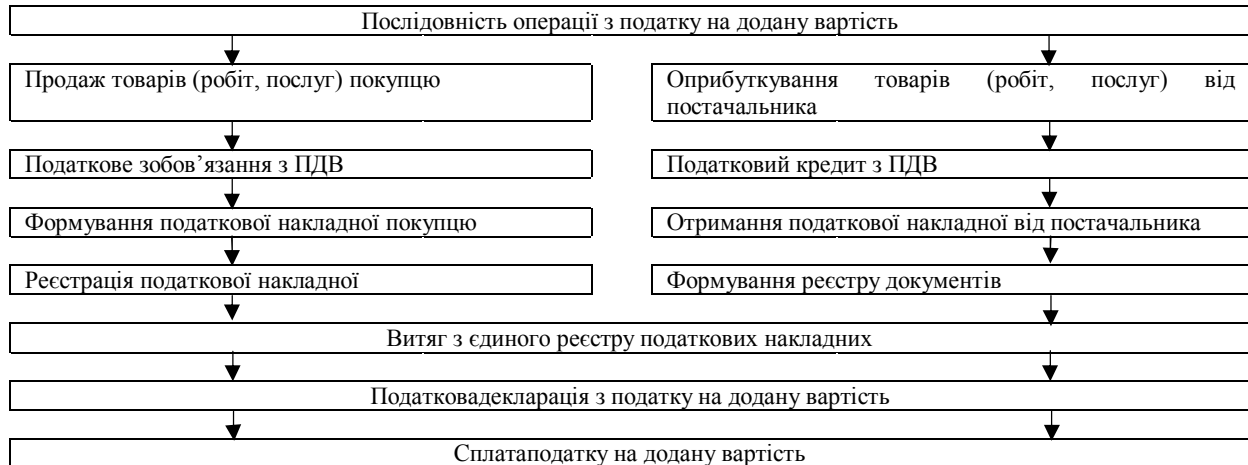

Рис. 3. Операції з податку на додану вартість
Джерело: складено авторами за матеріалами [3]

3 липня 2015 року запрацювала електронна система адміністрування податку на додану вартість. Всі податкові накладні виписуються тільки в електронному вигляді. Реєстрація податкової накладної відбувається в випадку наявності ліміту суми для реєстрації відповідної податкової накладної.

Способи виникнення ліміту:

- при реєстрації податкової накладної постачальником;
- при поповненні грошових коштів на електронний рахунок ПДВ з поточного рахунку платника.

Існують терміни реєстрації податкових накладних виписаних з 1-15 числа поточного місяця повинні бути зареєстровані до 30-31 числа поточного місяця. Податкова накладна виписана з 16-30(31) числа поточного місяця, повинна бути зареєстрована до 15 числа поточного місяця. У разі порушення термінів реєстрації податкових накладних застосовуються штрафні санкції.

Для того, щоб обрати систему оподаткування новоствореному підприємству обрати існує ряд критеріїв (табл. 1).

Таблиця 1. Порівняння систем оподаткування в Україні

Критерії	Загальна система оподаткування	Спрощена система оподаткування
База розрахунку податку	Прибуток	Дохід
Реєстрація платником ПДВ	Добровільна або обов'язкова	Тільки на 3 або 4 групі платників податку
Сплата земельного податку	Так	Ні
РКО	В загальному вигляді	1,2,3 групі ФОП, якщо обсяг доходу перевищує 1000000 грн., для юридичних осіб при здійсненні операцій в готівковій та безготівковій формі
Бартерні операції, вексельні розрахунки, взаємозалік	Так	Ні
Види діяльності	Будь-які види діяльності	На 1 та 2 групі обмеження в видах діяльності згідно ПКУ розділу XIV ст.291
Кількість працівників	необмежено	На 2 та 3 групі обмеження згідно ПКУ розділу XIV ст.291
Сума доходу	необмежено	На 1, 2 та 3 групі обмежена сума доходу
Звільнення від сплати податків	Ні	Податок на прибуток, земельний податок

Джерело: складено авторами за матеріалами [6]

За порівняльною таблицею систем оподаткування в Україні (табл. 1) новостворене підприємство може оцінити за основними критеріями і обрати на якій системі оподаткування йому краще знаходитись.

Висновки

Згідно з вище сказаним перед новоствореними підприємствами стоїть важливе питання – яку систему оподаткування обрати. Від тієї системи оподаткування яку підприємство обере залежить його подальше існування. Важливими критеріями при виборі системи оподаткування слід підприємству спрогнозувати свій можливий обсяг доходу та свої потенційних клієнтів, кількість працівників, найголовніше вибір залежить від специфіки діяльності підприємства тощо. Виходячи з цього новостворене підприємство може зробити правильний вибір системи оподаткування.

Abstract

The article considers alternative ways of taxation of newly created enterprises. because now in Ukraine there are a small number of enterprises, which are faced with the question of choosing a system of taxation. The tax system in Ukraine and the taxation system for individuals and legal entities are covered. A detailed description of the payment of basic taxes on the general system of taxation - the corporate profit tax (basic rate, taxpayers, tax objects also shows a number of shortcomings when paying a profit tax – complex issues for the registration of the loan and the settlement of accounts, a large additional charge, etc.) and a simplified tax system is the only tax. The scheme of single tax payers according to the four-member groups (payers, annual income, basic rate and number of employees) is described in detail. The payment of a single social contribution for individual entrepreneurs (basic rate, payment terms) is described, the difference between the general taxation system and the simplified the system of taxation, the procedure for registration of taxpayers (voluntary or obligatory registration) and the sequence of transactions in value added tax has been formed. It is determined what current tax The value added tax is paid to the budget, the date of occurrence of tax liabilities is considered, and several examples of the date of occurrence of tax liabilities are presented. The taxpayers of the value added tax, the basic rates, the tax base, and the reporting period, as for the subjects of state-sponsorship, which are based on the general system of taxation and on the simplified taxation system. A comparative table of tax systems in Ukraine is presented based on the main criteria. The main criteria for choosing the taxation system are identified – possible forecast of income and main potential clients, number of contractors and the most important of the specifics of the enterprise activity, etc. It is proved which of the above taxation systems for newly-created enterprises is better to choose.

Список літератури:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Хомутенко В.П., Луценко І.С., Хомутенко А.В., Волкова О.Г. Оподаткування суб'єктів господарювання: навч. посіб. Одеса: «ВМВ», 2014. – 418 с.
3. Шот А., Платонова Ю. Проблеми та напрями вдосконалення обліку розрахунків за податком на додану вартість на підприємствах України / А. Шот, Ю. Платонова // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки – 2018 – №2 – С.151-160
4. Онищенко В. До чого готуватися платникам ПДВ у 2019 році від 02.01.2019 / В.Онищенко // Головбух [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.golovbukh.ua/article/7420-pdv-2019>.
5. Матвійчук Л.О., Хливнюк В.С. Спрощена системи оподаткування, обліку та звітності: особливості застосування та реформування в Україні / Л.О. Матвійчук, В.С. Хливнюк // Інфраструктура ринку – 2017. – №8. – С.153-157.
6. Спрощена система оподаткування від 13.03.2018 [Електронний ресурс]. / Головбух. – Режим доступу: <https://www.golovbukh.ua/article/7171-uproshchennaya-sistema-nalogooblojeniya-2018>.
7. Як звітувати новоствореним «єдинникам» та «загальника» від 23.11.2018 [Електронний ресурс]. / Вісник офіційно про податки. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100009908-yak-zvituvati-novostvorenim-yedinnikam-ta-zagalnikam>.
8. Зі спрощеної – на загальну: наслідки зміни системи оподаткування від 23.03.2019 [Електронний ресурс]. / Вісник офіційно про податки. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100011615-zi-sproshchenoyi-na-zagalnu-naslidki-zmini-sistemi-opodatkuvannya>.
9. Розміри єдиного податку для підприємців від 18.01.2019 [Електронний ресурс]. / Вісник офіційно про податки. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100010579-rozmiri-yedinogo-podatku-dlya-pidpriyemtsiv>.
10. Індивідуальна податкова консультація Відносно прийому готівкових коштів і зберігання квитанцій від 28.11.2018 №4999/ППК/16-31-14-04-20 [Електронний ресурс]. / Ліга: закон. –

Режим доступу: https://ips.ligazakon.net/document/view/IPK04031?ed=2018_11_28&an=23&_ga=2.77940628.1446701035.1558635535-358342670.1558635535.

11. Філіппова С.В. Вибір системи оподаткування та організація податкового обліку суб'єктами малого підприємництва – юридичними особами на засадах альтернативності [моногр.] / С.В. Філіппова, М.О. Ананська. – Донецьк: Вид-во «Ноулдж» (донецьке відділення), 2013. – 120 с.

References:

1. The Tax Code of Ukraine № 2755-VI. (2010, December 2). Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua> [in Ukrainian].
2. Homutenko, V.P., Lutsenko, I.S., Homutenko, A.V., & Volkova, O.G. (2014). Taxation of business entities. Odesa: "VMV" [in Ukrainian].
3. Shot, A., Platonova, Yu. (2018). Problems and directions of perfection of calculation of payments for value added tax at enterprises of Ukraine. *Ekonomichniy chasopis Shidnoevropeyskogo natsionalnogo universitetu imeni Lesi Ukrayinki*, 2, 151-160 [in Ukrainian].
4. Onishchenko, V. (2019). What to prepare for VAT payers in 2019. *Golovbuh*. Retrieved from: <https://www.golovbuh.ua/article/7420-pdv-2019> [in Ukrainian].
5. Matviychuk, L.O., & Hlivnyuk, V.S. (2017). Simplified Taxation, Accounting and Reporting System: Peculiarities of Application and Reform in Ukraine. *Infrastrukturinku*, 8, 153-157 [in Ukrainian].
6. Simplified taxation system. *Golovbuh*. Retrieved from: <https://www.golovbuh.ua/article/7171-uproschennaya-sistema-nalogooblojeniya-2018> [in Ukrainian].
7. How to report to newly created "unicorns" and "commonplace". *Visnyk ofitsiyno pro podatky*. Retrieved from: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100009908-yak-zvituvati-novostvorenim-yedinnikam-ta-zagalnikam> [in Ukrainian].
8. From the simplified-to the general: the consequences of changes in the taxation system. / *Sayt ofitsiynogo vidannya fiskalnoyi sluzhbi Ukrayini*. *Visnyk ofitsiyno pro podatky*. Retrieved from: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100011615-zi-sproshchenoyi-na-zagalnu-naslidki-zmini-sistemi-opodatkovannya> [in Ukrainian].
9. The size of the single tax for entrepreneurs. *Visnyk ofitsiyno pro podatky*. Retrieved from: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100010579-rozmiri-yedinogo-podatku-dlya-pidpriyemtsiv> [in Ukrainian].
10. Individual tax consultancy Regarding reception of cash and storage of receipts. Retrieved from: https://ips.ligazakon.net/document/view/IPK04031?ed=2018_11_28&an=23&_ga=2.77940628.1446701035.1558635535-358342670.1558635535 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Петрова Л. С. Альтернативні шляхи оподаткування новостворених підприємств / Л. С. Петрова, А. А. Пінчук // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2019. – № 1 (7). – С. 32-37. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2019/No1/32.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3402713.

Reference a Journal Article:

Petrova L. S. Alternative ways of taxation of newly created enterprises / L. S. Petrova, A. A. Pinchuk // *Economic journal Odessa polytechnic university*. – 2019. – № 1 (7). – С. 32-37. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/ejopu/2019/No1/32.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3402713.

